

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:

Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jof'a si Duminec'a.

Pretulu abonamentulu:

pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu **XLI**.

Se prenumera:

la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:

un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

SOCIETATEA
„PETRU MAJORU“

Nr. 11.

Joi, 9/21 Februaru

1878.

Declaratiunea lui Bismarck.

Brasiovu, in 20 Februaru 1878.

Asiadér' a vorbitu si principele de Bismarck. Raspunsulu ce l'a datu in siedinti'a de eri a camerei germane la interpellatiunea deputatului Bennigsen asupra politiceii orientale a guvernului germanu, nu va surprinde, decatu numai pe acei'a, cari se amageau cu speranti'a, ca marele cancelar se va opune, fia si numai pentru unu singuru momentu, planurilor colegului seu dela Petersburgu, pentru nu sciu ce interese ale unuia séu altuia statu, séu pentru ochii frumosi ai Eu ropei tractatului de Parisu.

Cu mare incordare asteptau mai cu séma oficiosii nostri pronuntiarea cuventului decisivu de catra poterniculu siefu alu cabinetului germanu, pe care nu incéta alu incarcá cu laude, trambitiandu in lumea larga, ca au cea mai mare incredere in politic'a lui. Germani'a, diceau ei, nu va suferi cá interesele vitale ale Austro-Ungariei se fia periclitare prin procederea unilateralá a Russei, principele de Bismarck va fia acel'a, care va sci aplaná tóte neintielegerile intre Russi'a si imperati'a nostra. Speranti'a guvernamentalilor nostri, ca Bismarck le va face inca tóte bune, era mai eri alaltieri la culme si corespondentii diuarielor oficiose telegrafau din Berlinu, ca Germani'a nu mai incéta a face pressiunea cea mai energica asupra Russei in favorulu Austro-Ungariei, ca in nrm'a acestei pressiuni ar' fi facutu Russi'a concessiunea, cá si acele stipulatiuni, cari voru atinge interesele specifice austro-ungare se fia supuse decisiunei congressului europeanu si alte multe de aceste.

Si ce respunsu lea datu Bismarck adoratoriloru si lingusitoriloru puterei sale? Elu isi spala manile cá Pilatu declarandu ca basele pacii nu alteréza nicidecumu interesele Germaniei intr'unu asemenea gradu, incatu se se vé'la silita a esi din rezerv'a ei. „Cereti dela Germani'a se intervina pentru voi contra Russei? Acést'a nu-o va face niciodata. Germani'a va mediuloci sinceru si cumu se cuvine intre marile poteri, dér' nu voiesce se faca pe arbitru in Europ'a“.

Celu ce a potutu fi in dubiu vreodata asupra adeveratei directiuni a politiceii germane póte acuma se invetie cevasi din declaratiunea acést'a a principelui Bismarck. „N'avemu astadi nici cea mai mica cauza se ne contrariamu cu Russulu, cu vechiulu nostru amicu si aliatu.“ Eca in pucine cuvinte simburele discursului lui Bismarck cumu ni l'a transmisu telegrafulu.

Intemplantu a voitu cá totu in diu'a aceea se respunda si guvernulu austriacu la o interpellatiune din senatulu imperialu. Ministrulu-presiedinte Auersperg a declarat, ca unele stipulatiuni ale baseloru pacii nu se potu uni nici-decumu cu interesele monarchiei austro-ungare. Basele pacii atingu prea puçinu interesele Germaniei, dise de alta parte Bismarck, dér', adause cu precautiune, departe de noi, cá se intervenim cu mai multu, cá cu-o vorba buna pentru interesele periclitare ale altoru state amice.

La ce statu s'a potutu gandi óre Bismarck, candu a esprimatu aceste, déca nn la Austro-Ungari'a? Contelui de Andrásy nu i-a succesu dér' a provocá interventiuinea amicului seu Bismarck in favorulu interesseloru austriace. Situatiunea incepe se se chiarifice din di in di, dér' nicidecumu nu ne aréta conturi prietinóse, nu vedemu nici unu semnu imbucuratori pentru viitoru, totulu ni se presinta intr'o colóre posomorita.

Ce-i cu Vidinulu?

Intrebarea acést'a si-o voru fi pus'o pana acuma negresitu multu din cetitorii nostri, vediendu, ca despre cetatea Vidinului nu mai scriemu nimica. Dér' le vomu spune spre mangaiere, ca tóta ro-

manimea este in nesciintia despre sórtea, ce a reservat'o armistitiulu vergurei cetati de pe malulu dreptu alu Dunarii. Pana astadi s'a potutu constatá numai aceea, ca Vidinulu nu s'a predatu inca, ca ostilitatile au incetatu, dér' trupele romane nu au ocupatu cetatea, ci stau pe locu si astépta ce voru mai decide dieii in Olimpu.

Nu de multu amu fostu publicatu o corespondintia de pe campulu de resbelu, care ne a descriu impresurarea cu succesu a Vidinului din partea armatei romane. In 26 Ianuariu, candu ni s'a tramisu acea scrisóre, romanii sperau, ca din nouele positiuni eluptate voru poté bombardá Vidinulu astfelu, incatu turcii voru fia siliti a predá cetatea. Speranti'a acést'a a si fostu intemeiata pe situatiunea reala, in care se aflá Vidinulu dupa impresurare. In dilele ultime ale lui Ianuariu artileri'a romana tocmái incepuse a bombardá infricosiatu Vidinulu. Puçine dile póte si turcii ar' fia fostu siliti se redice stégulu albu. Dér' actiunea decisiva a artileriei a fostu intrerupta prin ordinulu ce s'a datu dupa inchiaierea armistitiului in 31 Ian. n. la tóte comandele din Bulgari'a, cá se sisteze neamenatu ostilitatile. Diferite telegrame anuntiau pe atunci, ca conformu conditiuniloru armistitiului armatele impresuratórie voru ocupá fortaretiile respective din Bulgari'a, ca trupele romane voru intrá prin urmare in Vidinu si Belogradicu, ér' russii in Ruseiucu si Silistra. Nimicu nu s'a intemplantu pana acuma din tóte aceste. Dupa o scire privata, ce amu primit'o din Bulgari'a, trupele romane inca in 15 l. c. bivuacu in giurulu Vidinului, asteptandu ordinile ulterioare, care se decida odata, déca se intre séu nu in Vidinu. Se speru, ca in cateva dile se va resolvi cestiunea intr'unu felu. Se póte dér', cá in momentulu, candu scriemu, ordinulu decisivu se fia deja datu. Scirea telegrafica, adusa si de noi in Nr. trecut, dupa care armat'a romana ar' fia plecatu deja din Bulgari'a, spre a se concentrá in Romani'a mica, nu s'a adeveritu pana acuma din partea oficiala romana, nu este eschisa dér' inca ocuparea Vidinului de catra trupele romane.

Foile din Romani'a multa vreme nu an mai scriu nimicu despre armat'a dela Vidinu. Publiculu romanu nu mai scie ce se créda si a inceputu a se ingrigi mai cu séma de candu a vediutu, ca Russi'a incepe a practica din nou vechile sale apucaturi clandestine. „Romanulu“ de Dumineca vine in fine se rumpa tacerea. Elu ne spune, ca Vidinulu, si chiaru Ruseiuculu si Silistri'a pentru aceea nu s'au predatu inca pana astadi, pentru-ca se astépta comunicarea oficiala a conditiuniloru armistitiului din urmatórele cause: „Diplomati'a cabinetului din St.-Petorsburg se temeá, cá nu cumva rapedeá comunicare a conditiuniloru impuse celoru biruiti se inaspréscá séu chiaru se schimbe cu totulu politic'a altoru cabinetu. Pe candu, din contra, lucrandu cu incetulu, potea se spere a deprinde pe nesimtite pe adversarii sei cu resolutiunile ce cugeta se ié si se ajunga pana in cele din urma la recunóscerea unoru fapte indeplinite. In fine Angli'a amenintiá de multu cu resbelu. Voiá dér' Russi'a se aiba timpulu de a vedé lamuritu ce mersu iau impregiurabile.“ Mai departe scrie numit'a fóia: „Deóre-ce conditiunea ocuparii Vidinului de catra ostirea romana erá lamuritu aretata in comunicarea facuta dela cuartirulu generalu alu armatelor russe, nu mai potea se fia vorba, din nici unu punctu de vedere, de a urmá lupt'a in contra unei cetati, a carei predare era hotarita si care nu mai asteptá, decatu comunicarea conditiuniloru predarii, spre a le esecutá.“ Accentuandu mai departe, ca totu pentru intardiarea comunicarii conditiuniloru predarii, nu s'au predatu pana acuma nici Ruseiuculu, nici Silistri'a russiloru, dice: „Se mai fimu dér' rabdatori, nici se ne descuragiamu si desgustamu, nici se hranim sperantie temerarie, séu se ne promitemu in

sine totu felulu de succese si glorii; ca-ci acést'a e totu atatu de periculosu cá si descuragiarea, cá si neincrederea in sene, in puterea, in viitorulu natiunei sale.“ — Din tóte aceste se vede numai, ca situatiunea Romaniei façia cu armistitiulu si conditiunile lui nu s'a lamuritu inca si ca guvernulu 'si da tóta silinti'a de a aplaná lucrulu, numai cestiunea aceea fatala a Basarabiei de nu ar' fi! —

Conclav'a.

Cine cunóscé puterea istorica si preste totu insemnetatea Papei in lumea catholica, va intielege indata, ca precum alta-data asiá si astadi dupa infrangerea puterei lumesci a Papei si dupa redicarea infallibilitatii sale la dogma, alegerea successorului lui Piu IX pe tronulu pontificiloru romani este de cea mai inalta importantia. Nu va fia deci fora interessu nici pentru cetitoriu romanu de a cunóscé celu puçinu in lineamente principali institutiunile referitórie la alegerea canonica a Papei.

Mai inainte de a intrá in detaiuri, premitemu aici, ca Conclav'a pentru alegerea noului Papa s'a deschisu, precum se anuncia, inca luni in 18 Februaru. Conclave se numesce atatu localitatea pentru alegerea Papei, catu si adunarea electorale insasi.

Vorbindu despre alegere, se nasce de sine intrebarea, ca cine esercita dreptulu electoralu activu si passivu? In tempii cei de antai ai crestinetatii alegerea Papei se facea de catra clerulu din Rom'a; mai tardiu incepura a esercitá acestu dreptu de alegere si preotii din comunele vecine, ba chiaru si poporulu credintiosu din Rom'a si giuru. Inse acestu modu de alegere deveni cu tempulu cu atatu mai nepracticu si chiaru periculosu pentru unitatea bisericeii catholice, cu catu sfer'a credintiosiloru si respective a alegatoriloru se largi mai multu, ca-ci nu odata s'a intemplantu de s'au alesu cate duoi Papi. Si potemu afirmá, ca numai impregiurarea, ca la inceputulu seculului alu treilea s'au alesu duoi Papi anume Hipolitu si Calixtu, a produsu sism'a in biserica Romei. Pentru aceea inca Pap'a Nicolau II. s'a vediutu necessitatu la anulu 1059 a investí cu dreptulu electoralu activu si passivu numai pe cardinali. Acést'a dispositiune fundamentale se sustiene si in diu'a de adi.

Numerulu cardinaliloru este sieptedeci, inse nu tóte aceste posturi sunt astadi ocupate, ci numai 64, intre cari 38 italieni si 26 de alte nationalitati, 6 posturi sunt vacante. Acesti 70 si respective 64 de cardinali voru avé astadi se aléga pe noulu Papa.

Dupa invocarea spiritului santu, care se tiene de regula in biserica santului Petru séu eventualu in capel'a sextina din Vaticanu, cardinalii imbracati in mantelle violete se ducu duoi cu duoi in incaperile pregatite pentru Conclava. Aici sunt arangiate pentru fia-care cardinalu cate duóe chilii, si adeca un'a pentru cardinalu, alt'a pentru secretariulu seu. Aceste chilii sunt numerisate si se impartu prin sorti. Arangiammentulu este simplu si uniformu in fia-care chilia: unu patu, o mésa si duóe scaune. Dupa-ce intra cardinalii in Conclava, se retragu cu totii in capel'a de scrutiniu, unde se tiene o rogatiune comuna, se cetescu tóte bullele referitórie la alegerea Papei si cardinalii jura a observá cu sanctitate acele bulle. Cu deosebire jura fia-care, ca la casu, candu ar' fia alesu elu de Papa, nu va instrainá si cedá nimicu din drepturile si bunurile bisericeii.

In diu'a acést'a ori si cine póte se védia chiliele cardinaliloru pana sér'a tardiu. Intr'aceste se ié juramentu dela functionarii Conclavei, cari au se jure, ca nu va esi din gur'a loru nici unu cuvintu cu privire la alegere. Sér'a se trag' apoi unu clopotu anumitu, care face se se departeze toti

Arborele Cavour nu fii scutit de cuventulu de tradare. . . Dupa cumu vedeti, Altetia, retrocesiunea de buna vna a Basarabiei ar' aduce pentru noi, in acelasi timp, o membrare lipsita de ori-ce compensatiune acceptabila, pericululu unitatii nostre nationale, in fine perderea afectiunii Europei, cu retragerea garantiilor, pe cari se rediama de douedeci ani esistentia nostra cá statu.

Intr'o situatiune atatu de critica pentru tier'a nostra, permiteti-ne a face unu ultimulu apelu la sagacitatea si spiritulu Altetiei Vóstre de justitia. Russia lui Alecsandru alu II este prea puternica, pentru a face din retrocesiunea Basarabiei unu punctu de onóre, care ar' deveni o lovitura de mórte pentru Romania. Cá teritoriu este o simpla fóia, cadutu din arborele gigantic, care acopere unu continentu intregu. Pentru noi este patri'a . . . si binevoiti a o recunosc, Altetia, acésta patria redobandita alta data fora cea mai mica grija, am rescumperat'o astadi in destulu cu sangele nostru. A ne-o relua astadi pe calea compensatiunilor, ni se pare lucru imposibilu in ori-ce casu, dupa cumu credemu, ca v'amu demonstrat'o. Si apoi, Altetia Vóstra a facutu Ea insasi imposibilu retrocedarea de bunavoia a Basarabiei: Ea ne a oferitu ruble! Acést'a este a impinge puçinu camu departe dispretiulu genului umanu. Vetii uitatu, fora indoiéla, Altetia, ca Imperatulu a onoratu pieptulu Suveranului nostru si acel'a alu soldatiloru nostri cu cele mai nobile cruce ale Sale.

Nu Ve remane, Altetia, decatu violentia, pentru a ne relua ceea-ce amu reconchisu. Intrebuintia-o-va contr'a aliatiloru Vostri? Se póte admite, ca unu generalu galicu a aruncatu nemilós'a „Vae Victis“ strabuniloru nostri; dér' acést'a se petrecea intre invingatori si invinsi, sunt de atunci 23 de secole. Suntemu crestini, Altetia; avemu totu aceea credintia cá si poporul rusu; amu luptatu alaturi unii cu altii; suntemu aliatii Vostri! Acestu din urma cuventu interdica ori-ce violentia in contr'a nostra. Inaltulu spiritulu alu Altetiei Vóstre nu va voi, cá „Vai de invinsi“ se fia in viitoriu gravatu prin „Vai de aliatii!“ Alecsandru alu II si natiunea rusu nu o voru permite. Binevoiti, Altetia, a primi s. c. l.“

Scandalu nou in camer'a unghuresca.

Budapest'a, 16 Februaru.

Nu s'a potutu fini desbaterea generala despre legea de vama, fora cá steng'a extrema se mai provóce inca unu scandalu. Este unu sistemu óre-care in atacurile aceste temerarie ale Kossuthianiloru indreptate la fiacare ocaziune contra guvernulu. Ceea-ce nu potu se scrie in diurnale, o striga in gur'a mare in parlamentu, unde fortificati inderetulu zidului imunitatii, nu se mai temu de sagetile veninóse ale procurorului. Ori-catu s'ar' sili ómenii guvernulu se id in risu spectatoratiunile estravagantu ofensatorie ale neimblanditiloru Kossuthiani, crediendu, ca astfelu le voru poté detrage tóta poterea, nu li se póte negá in impregiurările critice de façia, candu tóte clasele poporului maghiaru sunt adéncu iritate, o seriósá insemnatare, care trebuie se puna pe ganduri pe toti patriotii, la cari prevaléza mintea rece. Eca scen'a din cestiune petrecuta in siedintia de eri:

Alecsandru Csánády declara, ca nimicu din ceea ce au sustienutu guvernamentalii in favorulu proiectului de lege nu este adeveratu. Natiunea, dise elu, asteptá dela opozitiunea stangei implinirea dorintiloru ei. Tóte sperantiele inse s'au nimicitu prin portarea de renegatu si tradarea ministrului-presiedinte Tisza si a centrului stengu. (Risete in centru. Strigari: Asia este! in steng'a extrema mare miscare.) Presiedintele: Merogu a nu intrebuintia asemeni espressiuni. Csánády: Dnu presiedinte nu a definitu cuventulu destulu de bine; eu diseiu tocmai, ca nu voi se esprimu cuventulu „tradare“. (Ilaritate.) Presiedintele: Eu sunt dedatu a intielege bine pe dnii oratori si de aceea am si facutu observatiunea. Csánády: Impacarea din 1867 a avutu o influentia perniciosá asupra natiunei. A fostu o lovitura afurisita. Dér' si guvernulu ministrului Tisza este o afurisania pentru patria. (Miscare, ilaritate.) In timpurile vechisa devastatu turculu, austriaculu, moscovitul (Risete) si serbulu tier'a nostra; dér' dupa a mea convictiune tóte aceste nu au avutu unu efectu atatu de stricatiu asupra natiunei, nu in privintia morala, nu in cea politica si materiala, cá tradarea aceloru renegati politici indigeni, (Auditi! auditi! Risete), carora le-a incredintiatu maioritaea natiunei destinele sale. Presiedintele: De óra-ce dnu deputatu a atinsu apriatu pe membrii acestei case, (Mare miscare. Auditi!) declaru, ca-i voiu retrage cuventulu, déca va mai repetá odata aceste ofense. (Viua aprobare. Sgomotu in steng'a extrema.) Csánády (voiesce se vorbésca.) Presiedintele declara, ca nu primesce nici o contraobservare si'lu pro-

vóca, se vorbésca asia, cumu pretinde demnitaea casei. (Aprobari, sgomotu in steng'a extrema.) Csánády: Dá, onorata casa, cu tóte, ca inimicii nostri esteri ne au causatu rane sangeróse, dér' natiunei unite in amorulu de patria i-a succesu ale vindecá mai tardiu; inse ranile infpte in corpulu natiunei de acei tradatori. . . (Risete, miscare sgomotósa. Se aude clopotielulu presiedintelui.) Acela, care se simte nevinovatu, nu trebuie se-o ié asuprasi — dér' care merita acést'a imputare, acela póte se-o ié asuprasi. (Sgomotu mare, ilaritate.) Presiedintele: Inca odata admo-nezu pe dnu deputatu, se vorbésca intr'unu tonu mai demnu, ca-ci de nu, ei voiu retrage cuventulu. (Aprobari. Sgomotu in steng'a extrema.) Csánády: Asia este, onorata casa, ranele aceste abia se mai potu vindecá. Natiunea maghiara si-a pastratu in cursu de o miia ani independintia, numai in dilele aceste a fostu despoziata de autonomia si independintia ei. Si deórece ministrulu Tisza, care a primitu pactulu dela 1867 si a sacrificatu drepturile natiunei, este unulu diu aceia, cari au adusu natiunea in situatiunea acést'a miserabila, sunt convinsu, ca Világos si acést'a camera, Görgei si dlu Tisza (mare sgomotu) voru fi insemnati totu pe acele trei pagine ale istoriei unghere. (Sgomotu mare. Strigari: Ascultati pe presiedintele.) Presiedintele: In sensulu regulamentulu retragu cuventulu dlui deputatu. (Aplause. Sgomote in steng'a extrema.)

Madarász si Ernst Simonyi saru in aperiarea lui Csánády, dicédu, ca acést'a a spusu numai ceea-ce i-a dictatu anim'a si consciintia (!), dér' presiedintele Ghyczy a fostu de astadata fórté rigorosu si nu a concesu nicidecumu, cá se se mai discute asupra incidentulu acestuia. Asia se asiedia apoi tristulu scandalu, cu care s'a inchiaiatu desbaterea generala asupra legi de vama. —

Oradea-mare, 10 Februaru 1878.

(Gimnasiulu de Beiusiu.) — Are dieces'a nostra si unu Gimnasiu superioru in dominiulu episcopescu de Beiusiu. Acestu gimnasiu a fostu pururea mándria nostra, a diecesaniloru, profesorii lui au fostu totudeun'a denumiti din alesii clerului, cari si-au finitu studiele loru cu celu mai bunu succesu, si decandu a regulatu episcopulu Erdélyi in anulu 1853 salariulu aceloru profesori pentru tempurile acele, nu s'au mai facutu alte imbunatatiri, desi relatiunile s'au schimbatu mai alesu in timpii de façia, ba ministeriulu a detrasu gimnasiulu si cele 3706 fl. 50 cr., ce capetá cá subsidiu din fundulu studialoru. Aici dér' inca trebuie ajutoriu si inca grabnicu si mare, déca nu cumva dieces'a vré a renuntia la institutulu acela, la vechia s'a mándria. Este o necesitate imperativa, cá dieces'a se faca pasi energiei la forurile mai inalte in caus'a resolvirei mai grabnice a lasamentulu lui Szilágyi, si sum'a tóta (mai puçinu 20.000) ce aru obtiené de acolo dieces'a, se se adauga la fundulu gimnasialu, ca-ci prin acést'a cu 8% s'aru castigá unu venitu de 1600 fl. Si óre cass'a diecesana (50,000) fundata pentru ajutorirea preotiloru mai miseri nar' poté veni, si ea macaru si numai cu jumetate (1,200) din venitul percenteloru sale in ajutoriulu acelui gimnasiu. Póte aru conferi dela mana pentru sustienerea institutulu insusi preotii diecesei si acést'a cu atatu mai vertosu, ca profesorii, numai puçinu cá si alumnii sunt in mare parte fiii diecesei, si asia a loru e cea de antaia detorintia.

Dér' mór'a de Hollodu, care astadi e posesiune episcopésca, a carei venitu inse a servitu multu timpu cá subventiune de pane pentru studentii mai miseri, nu s'aru poté intórce érași in folosulu acelui Gimnasiu, in a carui destinatiune a fostu pana la unu tempu? Astfelu s'aru poté castigá o suma de (1400) fl. pentru congrua profesorala. Si óre cass'a domeniála episcopésca nu aru poté suportá o greutate de 1200 fl. in folosulu aceloru scoli vechi, pe lenga a probarea Guvernulu? Prin aceste mediulóce institutulu s'aru poté pune in stare de progresu si in florire si amu face de rusine pe contrarii nostri ce tendu la absorbirea lui.

In sperantia, ca fratii din Crisian'a, si fratii Satumareni voru cugetá seriosu si conscientiosu asupra intrebareloru de susu le tramitu fratiésc'a mea strangere de mana.

Unu veteranu.

Diverse.

— (La sistarea comunicatiunei prin vam'a Timisiului.) Alaltaeri lumea comerciala din Brasiovu si giuru a fostu surprinsa

cu scirea alarmanta, ca comunicatiunea la vam'a dela Timisiu si Branu s'a inchisu in urm'a unui ordinu telegraficu sositu dela ministeriulu din Budapest'a. Cei mai multi nu voiau se créda in seriositatea acestei sciri, dér' curuudu au trebuitu se se convinga despre esactitatea ei. Directorele vamei dela Timisiu si Branu a ordonatu in adeveru, indata dnpa primirea acelei depesie ministeriale, in 18 l. c. inchiderea comunicatiunei prin aceste vami, cu cuventu ca ar' fi o mesura luata contra pestei-bovine (a bólei de vite), care este latita in Romania'a. Déca este se se faca vreo concessiune, vreo usurare, fia catu de mica, comerçului de aci, interessentii trebuie se astepte cu lunile pana li se da respunsu la cererile loru; pentru unu simplu pasportu trebuie se astepte comerciantele de aci cate unu patrariu de anu; candu este inse vorba de-o mesurá prohibitiva, de-o interdi-cere, fia catu de aspra si amenintatóre pentru comerçiu, se grabescu cu micu cu mare a-o esecutá fara crutiare in 24 de óre. Asia si in casulu de façia organele respective nu s'au mai intrebatu, ca óre ce urmari potea avé o asemenea mesura si ca óre era la in realitate destulu de justificata. „Déca s'a inchisu vam'a pe la Turnu-rosiu, de ce se nu se inchida si pe la Timisiu“. Asia trebuie, ca a chibzuitu d-lu ministru in casulu de façia, ca-ci, deca s'ar' fi ganditu la comerçulu Brasiovului, la impregiurarea, ca tóte marfurile pentru Romania'a trecu acuma pe la Brasiovu si Timisiu, déca ar' fi consideratu mai departe, ca trecerea viteloru cornute prin vam'a de la Timisiu este de multu oprita, ca carrele cu marfa sunt prin urmare trase totu de cai, — nu s'ar' fi grabitu cu acelu prohibitoriu. In casulu celu mai reu trebuiá se se puna unu terminu spre a se evitá daune prea mari, ca-ci sistandu-se deodata comunicatiunea s'au adunatu la ambele vami mai multe sute de carre incarcate cu marfuri si era pericolu, cá caii se péra din caus'a lipsei de fenu si de grauntie. Carausii nu mai puçinu cá comerciantii, cari le-au incredintiatu marfurile, erau amenintati in adeveru de-o mare crisa. Din norocire inse prohibitoriulu nu a duratu, decatu numai 48 óre. Aséra a sositu o alta depesia dela ministeriu, care ordona, cá comunicatiunea se fia érași libera. De ce s'a luatú dér' mesur'a aceea grava, déca dupa 48 óre érași a trebuitu se se anuleze? Ori-ca prim'a depesia a fostu reu precalculata si compusa, ori-ca a fostu reu intielesá, destulu, ca singurul orasiu comercialu in Transilvania'a, care mai merita acestu nume, Brasiovulu, a avutu dué dile critice de crisa comerciala, a simtitu o perdere insemnata din caus'a unei mesuri neprecugetate a directiunei de vama.

— (Din documentele istorice) remase dela repausatulu Endocsiu Hurmuzache a esitu de sub tipariu volumulu VII si s'a pusu in vendiare la librari'a Socecu din Bucuresei de catra ministeriulu instructiunei publice, sub auspiciile caruiu apare acea importanta publicatiune.

— (Casuri de mórte. Elis'a de Bott'a nasc. Varareanu cá mama, An'a Monasterianu, nasc. Cav. de Bott'a cá sora si soçiulu ei Danielu Monasterianu, anuncia dorerós'a perdere a bravului teneru medicinistu Iosifu Cavaleru de Bott'a, care in urm'a unui morbu de peptu a repausatu in 10 Febr. a. c. in etate de 23 ani. Inmormentarea avú locu in 12 l. c. Fia-i tierin'a usióra si memori'a neutata.

— (Dela Rom'a) se anuntia, ca lucrarile pentru conclava inaintéza repede. O multime de zidari lucra di si nópte spre a astupá usile a ridicá, pareti si a prepará astfelu vreo 200 de chilii. Diu'a de Luni 18 l. c. era terminulu inceperii Conclavei, dér' pana in diu'a acést'a abia se voru fi finitu lucrarile. — Pana in 15 l. c. sosira mai toti cardinalii, lipsea numai 9, se aflau der cu totulu 55 cardinali in Rom'a. Se dice ca Conclava are se tiena lungu timpu deórece sunt multi „papabólii“ adeca candidatii la tronulu papalu. — In 15 Febr. a avutu locu in capel'a si tina unu Requiem (parastasu) celebratu de cardinali pentru Piu IX. In mediuloculu capelei a fostu asiediatu unu catafalcu, deasupra lui o urna si pe acést'a „Tiara“ (corón'a tripla papala). Inscriptiunea spre altaru era: Beneficentia, ingenio, moderatione, omnium ad sui admirationem irrexit s-a. Dupa liturgia cardinalii an mersu in sal'a consistoriului spre a primi espressiunile de condolentia ale diplomatiei Antaiu veni ambassadorulu Austro Ungariei apoi reprezentantii Spaniei, Bavariei, Belgiului, Brasiliei s-a. Dumineca in 17 in diu'a ultima a funeralieloru va tiené unu cardinalu unu cuventu funebru despre Piu.

